Портрет ідеалу

Олег Чорногуз

Сан Санич любить рахунок

І скільки тобі говорить: "Не бери в магазині м'яса". Не слухаєш,

Ти ж сама розумієш, що в крамниці не поторгуєшся. Або знову оці квіточки. Ну для чого вони тобі? Яка з них користь? Пахнуть. Можна без пахощів обійтись – зайва розкіш. А якщо вони тобі так подобаються – купи штучних. Пречудесні. Пам'ятаю, у моєї матері двадцять років стояв такий букетик і завжди мав гарний вигляд. Головне – пилок отак легенько мокренькою ганчірочкою витерти – і все гаразд, і ніколи не в'яне. Краса! А ти? Кожного разу – свіжі квіти. А це свіжа копійка. Ох, як ти не цінуєш так важко зароблені гроші. Копійки, кажеш? Ну й що? Копійка, по-твоєму, не гроші? Копійка до копійки, а там ще копійка, дивись і карбованець. Недарма кажуть: "Копійка карбованця береже".

Ось сьогодні, що ти взяла? Давай підрахуємо: лаврове листячко – 3 копійки, а можна було взяти на 2. М'ясо по 1 карбованцю 10 копійок? Ну й дурепа. На базарі свинину вчора по 90 копійок продавали. Що, яка? Гарна, жирна, А ти цілих 20 копійок переплатила. А морква для чого? Цілий пучок? Для чого цілий пучок? Обов'язково залишиться. Не можна було пів пучка взяти? На півкопійки? А на півкопійки кропу? Яка ж ти все-таки неощадлива. І скільки, цікаво, ти витратила? Три карбованці і 40 копійок. Але ж учора ми пообідали за два тридцять, і непогано. Правда, борщ підігрівали і залишилось два шматочки м'яса, але було смачно. Навіть дуже! Отже, у тебе залишилось 1 карбованець 60 копійок. Квіти? Карбованець 58 копійок. Що, склянка газованої води і порція морозива? Ну, знаєш, ти зовсім себе не жалієш. Знову будеш скаржитись на різь у шлунку. Де це бачено, напитись газованої води, а потім наїстись морозива. Ні, ти як дитина. Скільки я тобі говорив – не роби цього. Не слухаєш. Ти хочеш остаточно розладнати свій шлунок. А чому ти мені даєш карбованця і 30 копійок? Газети? Які газети? Про Гагаріна, Титова? Що? Купила, щоб обгорнути м'ясо? Боже! Для чого купувати газети, коли у мене їх на роботі хоч відбавляй. Скажи – принесу. Ні, ти таки безгосподарна. Ну, гаразд, гаразд, не сердься. Нічого плакати. Добре. Правильно. Минулого разу в тебе болів шлунок не від морозива і газводи, а від риби й молока. Згадав, розумію. Даруй, даруй, але зрозумій, що як чоловік я повинен тобі щось сказати? Так чи ні? Чи я не маю права? Гаразд. Все. Ось тобі ще 2 карбованці і 70 копійок – це на завтра. Захочеш води, можеш купити, тільки морозива, дивись, не бери. Що-небудь одне. Хто ж, як не я, дивитиметься за тобою.

Сан Санич пішов на підвищення

Пробачте, як вас величають? Тамарою. Це при Петрі Яковичу. А мене звати Сан

Саничем, і при мені ви будете Тамара... Як Вас по батькові? Григорівна? Отак, з сьогоднішнього дня будете Тамара Григорівна. Тут не школа і не дитячі ясла, а солідне підприємство, і щоб оцього самого "Тома", "Томочка", "Томуньчик" я не чув. Зрозуміли? От і чудово. А то уявляєте собі: приїжджає хтось із центру, а у нас тут це саме, хихоньки, хахоньки. Негарно. Дуже навіть негарно. Що люди подумають. І це в той час, коли ми прийняли рішення про трудову дисципліну на профспілкових зборах. Це чудово, що ви все розумієте, але я, як ваш керівник, змушений вас попередити. Ви ще зовсім молода, приваблива, і все може бути. Після закінчення робочого дня, не в межах підприємства, будь ласка... Я вам там не керівник, А тут... Прошу любити і поважати. Зрозуміли? Це чудово. І ще одне: коси. Ось ці коси на голові вашій. Ви мені пробачте, але все ж скажіть, будь ласка: вони у вас куплені в перукарні чи свої? Свої! Гарні коси, але їх тепер майже ніхто не носить. Придивляйтесь. Головне, не забувайте, на якому підприємстві і з ким ви працюєте. Секретар-друкарка – це в наш час, ну, як би вам сказати, права рука відповідального керівника. Я, наприклад, пам'ятаю – у мого знайомого Якова Петровича була друкарка, так, повірите, вона більше за самого Якова Петровича знала. Так! Саме так! Не посміхайтесь. Більше навіть – вчила його, як викручуватись перед керівництвом, з чого починати ділові розмови і коли. Аякже! В неї був "стаж". Вона була нібито й не вища за нього, а так, скажімо, як додаткова голова. Так ви мене зрозуміли: додаткова голова. От і добре, Тамаро Григорівно! А щодо кіс подумайте.

Сан Санич – сам на сам

Мда-а. Значить, стіл. А це крісло. Тверденьке, не бійсь. І головне, якесь воно не солідне і не вселяє відвідувачеві поваги до моєї особи, не підкреслює мого авторитету. Крісло поставимо, безперечно, шкіряне. А телефонів... два... Всього два? І всі одного кольору?! А чи не краще поставити три: два чорненьких, а посередині – біленький. Зрозуміло, що три. Ну, з телефонами, скажімо, покінчено. А як з письмовим приладдям? Хіба це приладдя?! Та в мене до цього краще було! Ні, це не для керівника. Замінити, негайно ж замінити. В усьому повинен бути порядок. Так, а де ж трюмо поставити? В цьому кутку? Ні. Ось тут напроти. Шафу пересунемо в цей куток, а трюмо отут. Буде все видно. Кожного разу від дурного виразу обличчя стримуватиму себе.

Так. А що це? Ага! Мало не забув – печатка. Печатка. Що ж перше ставити: печатку, а потім підпис чи раніше підпис, а потім печатку? Дивно, як я міг забути? Як же це робив Петро Якович? Дивно, як тільки я так міг. Раніше печатка. Безперечно, раніше печатка, а потім підпис. Ні, раніше підпис, а після печатка. А втім, чорт його знає, що раніше. Кого ж запитати? Тамару Григорівну? Незручно. Гаразд. Що-небудь придумаємо. Що ж придумать? Ага-а! І як я тільки зразу не здогадався. Правильно, видамо інструкцію для всіх заввідділами під назвою: "Як користуватись печаткою і власним підписом".

А хто ж напише? Тамара Григорівна. Зрозуміло, що Тамара Григорівна. А де тут дзвіночок? Нема. Як нема? Це щоразу підніматись? Цікаво. Тамаро Григорівно, а куди

подівся звідси дзвіночок? Не було? Як так не було? Непорядок. З завтрашнього дня щоб був. І ще одне: надрукуйте, будь ласка, інструкцію в 200 примірниках про те, що раніше ставити на документах: власноручний підпис чи печатку?

Я і сам знаю, Тамаро Григорівно, що раніше підпис, але все-таки надрукуйте. І більше таких слів у кабінеті не вживайте. Все-таки не гаразд. Така дівчина й такі вирази: "Навіть ослові зрозуміло, що раніше".

Так, а що ж ще? Ага, підпис. Це, мабуть, нелегко. Доведеться розписуватись по-новому. Цей підпис нікуди не годиться. Як же краще? Розмашисто чи вузько? Розмашисто. Ось так. Ні, отак буде красивіше. А цей кінчик, здається, зайвий. Ану, без нього. Трошки краще, але не те. Викинути цю паличку. Непогано, але дуже короткий підпис. Так мій Васько розписується. А що це за підпис? Єрунда. Добре. З підписом заняття продовжимо завтра. Вже й так півдня на це убив. А як бути з телефонами? Основне, і трохи не забув. Як же краще відповідати? Алло! Ні. Це нібито запитуєш. Правильніше, напевне: "Так. Я вас слухаю". Це теж не те – тон начальника районної філії зв'язку. А якщо: "Коптилкін вас слухає!" Це нібито краще, але довгувато. Треба коротше. "Коптилкін біля телефону". Гарно? Погано: "Коптилкін біля телефону". Бр-р-р! Як Слон біля ніг Моськи. А може, просто без "телефону" і "вас". "Коптилкін слухає". Можна і так. Це загальна відповідь. А як відповідати області? Теж так? Не той відтінок у голосі. Як же придумати? Оце заковика. Коли б швидше поставили оцей, як його, відеотелефон, щоб було видно, чиє обличчя і його вираз, особливо очі й посмішка. Ох! Як це важливо у нашій роботі.

Сан Санич керує

Так. Що ж, товариші, працюємо ми разом, так би мовити, не перший день. А де зміни? Де прогрес? От ви, Кундирьов, начальник заготівельного цеху. Що у вас там робиться? Не вмієте економити, розбазарюєте. Місячний план на 130 процентів виконали. Хіба це показники? Ви в газеті читали – люди по 240 процентів дають, а у вас – 130?! Це багато? Мало. Дуже мало, товариші. А вся біда в тому, що товариш Кундирьов, як і Довгоненко, зупинились на досягнутому. А взяти товариша Гусакова. Ви тут? Пробачте, як вас? Ніяк не розберу, що написано. Як вона друкує? Семен Оскарович, здається. Так ось, Оскар Семенович! Пробачте, Семен Оскарович! У вашому цеху поганенько з трудовою дисципліною – замість того, щоб ділом займатись, ви базіканням займаєтесь, а час іде, робота стоїть. Не вмієте цінувати дорогоцінного часу. Інші цехи вже борються за звання комуністичних. А у вас? Ні одного ударника компраці немає. А чому немає? А я вам скажу... Є? Хто? Ударники є? Одну хвилиночку, а у кого ж нема? У вас, Скоробогатов? Доберусь і до вас. У вас, значить, є. Це приємно. Приємно чути. Але зрозумійте, товариші, спочатку ліс возять, а тоді кору обтесують. А ви чого посміхаєтесь, Гордієнко? У вас що, все як слід? Не так вже q гладенько, як вам здається. Вам плакати треба, а ви смієтесь. Так, так, плакати. Політико-масову роботу занедбали, план щомісячно не виконується, а ви посміхаєтесь. На 170 процентів виконуєте, кажете? Все одно мало. Люди на 240 дають. Бач, заспокоївся. А нас,

товариші, партія вчить не заспокоюватись... Шукати. Думати. Дерзати.

Тепер щодо раціоналізаторів. Не вбивайте, товариші, ініціативи. Дайте простір думкам! Менше запирайтесь у своїх кабінетах, побільше з людьми, в гущі народних мас. Ближче до них. Не бійтесь, сміливіше, товариші. Від цього тільки користь.

Що ви сказали, молодий чоловіче? Цех стоїть. Ви кому вказуєте? Ви що, не навчились зі старшими розмовляти? Так ви знаєте, хто я? Так, правильно, начальник контори. Ви, молодий чоловіче, не помилились, але я для вас батько, а ви мені вказуєте, що цех стоїть. Так, я начальників цехів міг би зібрати в себе в кабінеті – це правильно. А яке вам, власне кажучи, до цього діло? План. Нічого, натиснете, так, по-нашому, з вогником, ентузіазмом, все буде в порядку. Не можу ж я перекричать шум верстатів. Так ось, товариші, вам наглядний факт недисциплінованості. І це у вас, товаришу Гордієнко, і вам смішно. Соромно, соромно за вас. Я не знаходжу слів. Як так тільки можна. Цікаво, куди дивиться профорганізація, куди дивиться начальник цеху? До речі, після наради ви, товаришу Гордієнко, зайдете до мене.

Запитання будуть? Будь ласка. Щодо пропозиції Кузьменка? Розглянемо, розглянемо. Не хвилюйтеся, розглянемо, порадимось з керівництвом, все честь честю. Подумаємо. Два місяці, кажете, думаємо? Ну й що? І ще, може, місяців зо три думати будемо. А ви як думали? Все це робиться для нас, для нашої загальної справи. Ось і все. Тамаро Григорівно! Оголосіть третьому цехові, хай закінчують роботу, там проведемо нараду. Більше години не заберу. Можна розійтись, товариші. Начальники цехів, залишіться.

Сан Санич приймає

Хто? Тихомиров. Мене нема. Був і вийшов. Хто там ще за списком? Прокопенко – гнать у дві шиї, Сологуб – у три шиї, Петрова – в чотири, Семенка – галопом. Сьомушкіна – алюр і пилюка стовпом, Петруньов... Петруньов. Дев'ятий раз на прийомі? Нічого, прийде і десятий.

Хто там поза списком сьогодні? Скільки? П'ять чоловік. У капелюхах є? Нема. А по солідності, так би мовити, на вигляд? Один. Як прізвище? Білкун. Стоп, який Білкун? Знайоме прізвище. Чув. Невже він? Зрозуміло, що він. З "Перця". Так чого ж ви стоїте, Тамаро Григорівно? Та ви знаєте, хто це такий? Та це той, що колеться. Їжак. Просіть. Негайно ж просіть і ввічливіше, а то ви вмієте... знаєте, і забути про відтінок свого голосу.

А-а! Миколо Васильовичу. Так сказать, сучасний Гоголь. О, як нам потрібні в наш час ще Гоголі й Щедріни. Чехов, як і ви, наскільки я пам'ятаю, був теж за професією лікар і теж великий реаліст. Як це у нього там: хе-хе-хе, Хамелеон. Здорово він, хе-хе-хе, оцих Лошадкіних, Кобилкіних розмалював. Люблю, чистосердечно признатись, гумор, сатиру. Здорово люблю і горджусь гумористами. Кажуть, у наш час нема гумористів. Не може бути. Ніколи не повірю.

Без компліментів скажу – ви справжній гуморист. Розумію, розумію. "Скромність прикрашає людину". Але не можу, знаєте, не висловитись. Знаю, знаю, не перебивайте.

Все знаю, дорогий Миколо Васильовичу. Така вже натура: люблю різать правду в очі, незважаючи на авторитети. От ви, скажімо, дивлюсь на вас: звичайний ніби собі хлопець з Поділля, а гуморист. Здорово ви, скажу вам, бюрократів чехвостите, умієте гуморком колотись. Не гуморок, а ніж у серце. Як це у вас там? Ага. "Полювання на поліпів". Сильна річ вийшла. Справжньою картеччю по неробах і дармоїдах чесонули. Прямо-таки як шилом в око... Що? Пробачте, Не за того приймаю? Не розумію. Не гуморист? А хто ж ви? В журналі "Перець" хіба не ви ото фейлетони пишете? Однофамілець? А чого ж ви мовчали? Чого ви сіли? Я вас запитую. Коли говорив? Не чув. Так це ж знаєте, як називається... У мене людей стільки на прийом, з кожним потрібно поговорити, а ви у мене дорогоцінний час забираєте. Це ж нахабство, це грабування серед білого дня. Не кричіть, не зчиняйте галасу. Це ви мені вказуєте? Хай, кажете, все одно. Але хто ви такий? Хто... Білкун? Знаю. Звідки? З... міністерства? Чого ж ви стоїте? Сідайте, будь ласка. Ви знаєте, я страшенно не люблю воду пити з сифонів. Краще з карафки. От тільки трошки душнувато стане, так я й з графинчика смокчу. Останнім часом особливо на водичку потягло. Правда, на живіт впливає. Але що вдієш, другий алкоголь. Без водички, як без повітря. Спробуйте і ви. З газком. Дякувати потім будете. На здоров'ячко, на здоров'ячко! Правда, легше, наче по жилах розпливлась. От бачите... Отже, з міністерства? Напевне, скарга? Не можу просто дивитись на оцих наклепників, душа до них не лежить. Пишуть і пишуть. Ну хоча б щось підтверджувалось, а то нічогісінько!. А Микола Білкун, виходить, не ваш родич? Жаль, видно, всі Білкуни талановиті. От і ви в міністерстві. Такі, пробачте, молоді і в міністерстві. Золота молодь, скажу вам, росте тепер. Скромна. От і ви.. Чому вам зразу не відрекомендуватись? Ні, скромничаєте. Ну, за що пробачаєтесь? Розумію, цілком розумію. У нас теж не все так гладенько, як воно здається. Є й свої недоліки. Але виправимо. Обов'язково виправимо. Ви подивитесь, підкажете, поговорите з людьми. На довго, так би мовити, до нас? Що? Ви... Ким? Моїм заступником. Я заступником був лише в 52 роки, а вам, пробачте, ледь за двадцять перетягнуло, і ви на таку посаду. Ні. Я проти. Не дозволю. Завтра сам особисто в Київ поїду, ні, не поїздом, реактивним полечу...

Сан Санич – охоронець порядку

НІ. Я вам відверто скажу: порядок – це мир тиші і спокою. Без порядку – життя не життя. Ось, приміром, я. У мене кругом в усьому порядок. Це погано? Добре. Порядок мене ніколи не підводив, якщо не брати до уваги одного випадку. Це було в молодості. Я запропонував, будучи п'яним, одній вийти за мене заміж. І женився, бо дурень. А все тому, що я люблю порядок. Отже, дотримуй свого слова. А потім дав собі слово – розвестись. І розвівся, бо люблю порядок.

Або взять, наприклад, учорашній день. Поспішаючи, підходжу до зупинки трамвая, дивлюсь, а люди товчуться. Я й кажу:

– Громадяни, не влаштовуйте ярмарку. В усьому повинен бути порядок! Правильно я кажу? Правильно. Тоді, будь ласка, всі в чергу. Хто тут бабусі – першими ставайте,

сивобороді дідусі за ними, після дідів – жінки, потім дівчата, а тоді решта.

Думаєте, послухали? Не послухали. І це добре? Погано. А поки я чергу встановлював – трамвай поїхав. Хіба це порядок? Безпорядок. Довелося в місто пішки йти.

Або візьміть таке діло: продають, скажімо, мадаполам чи шевйот. Одним словом, щось дефіцитне. Приходжу в крамницю, дивлюсь – страх. Люди стоять, як кому заманеться. Анархія. Попереду, ось не гріх, що забожусь, хлопчик від землі один вершок, за ним отакий довготелесий вергелес-жираф, слідуючий дідусь, потім бабуся, далі знову дідусь, далі знову бабуся, а посередині, як на зло, один – страус, інший – пінгвін, а по боках – низенький і високий, один гладкий, а другий худий. Дивлюсь – і, повірте, очі ріже ця строкатість. Ніякої тобі симетрії. Я й пропоную довгошийому, поки розвантажать машину з товарами, мовляв, ти ставай першим, трохи нижчий – другим і так далі і так далі – по ранжиру. А вони:

– А це по якій-такій причині він повинен першим стояти? Хто такі порядки придумав?

– Я, громадянине, придумав. Не хвилюйтесь, усім вистачить! Свідомість! У першу чергу свідомість!

– А ви, – питається, – хто такий?

– Спокійно, товариші, спокійно. Охороняйте порядок, – заспокоюю. Думаєте, заспокоїлись? Звиняйте, дідька лисого заспокоїлись. Хтось назвав мене ще й недоумкуватим. Так, так. Не посміхайтесь. Саме недоумкуватим, і вивели мене з крамниці. А це порядок? Безпорядок.

А візьміть громадське харчування. Ви знаєте, скільки уваги цьому приділяє партія і уряд? А вони що роблять – одурюють громадськість, і це на третьому місяці другого року п'ятирічки, От якось днями зумисне зайшов до їдальні, замовив шашлик. Правду кажучи, ніколи не їв, взяв просто так, для інтересу. І що ви думаєте – в ньому отакенна дерев'яна тріска – сантиметрів 20--25. Ви уявляєте, що було 6, коли я її ненароком проковтнув би?! І це її я витяг з цього самого шашлика, Це, по-вашому, порядок? Безпорядок. А мені ще замовляють зуби: "Дорогий товаришу. Це ж шашлик – національна кавказька страва, і без такої палички аж ніяк не можна, В зразкових їдальнях навіть залізні шпички встромляють". Ви чули? Це вона мені каже. А я вам кажу – брехня. Це те саме окозамилювання. Кавказька страва!.. Та хай вона навіть буде собі турецька. Хіба в цьому справа? Хто дає право, питається, в місцях громадського харчування в шашлики всувати патики завдовжки 20-25 сантиметрів? Тоді краще їх вистругувати по 50 сантиметрів, щоб видно було. А то дивись, ще й проковтнути можна, І після цього набираються нахабства заявляти, що це порядок. Це безпорядок, товариші, і з цим теж боротись потрібно.

Сан Санич – на пенсії

Скажи, де це бачено, щоб жити в одному дворі з сусідами без паркана і на двір курчат отак випускати? Не знаєш, що зробити. Все життя зі мною прожила і ще не

навчилась? Он посивіла вже... І від чого ти сивієш? Наріж мотузочків і кожному перев'язуй ніжки, а тоді випускай. Розв'язуються? Так і кажи. Одну хвилиночку. А де ж вона? Я ж табличку вчора писав: "Закінчив розмову по телефону, положи трубку на апарат". Де ж вона? Не "хто" вона, а "що" вона. Скільки тебе вчити. Баночка червоної туші. На етажерці ж поставив. Ага, ось вона, за табличкою "Кожному предметові – своє місце".

Так от, візьми оцю туш, збери курчат і пофарбуй їм голівки. Тоді не переплутаєш своїх із чужими. І ще одне – я тебе просив купити мені загальний зошит для скарг і відповідей на них. Чому ти не купила? Забула? Переглянь календарик. Ось біля нього табличка "Не забудь відірвати листок". Відірвала, а там наперед все написано. От іди сюди. Ні, ти йди. Поглянь. 17 червня – "Налити в бочку води, розсохлася". 20 червня – "Заштопай сірі шкарпетки і пополощи піжаму". 21 червня – "Чи не забула протерти пилюку?" Бачила? А ось "Купи зошит для скарг і відповідей". Потім приходять оці твої племіннички. Вони читали "Перш ніж переступити поріг – витри ноги". Що, витерли? Глянь, ніби на острові Робінзона, сліди позалишали, Танцювали тут, чи що? А 17 травня в моїй кімнаті до 3 годин 48 хвилин світилась настільна лампа. Для кого ж я писав: "Не забудь вимкнути світло".

Тепер, хто крутив радіолу? Адже ясно написано, вже не чорними, не фіолетовими, а червоними літерами: "Не допускайте до телевізора, радіоли дітей, які не вміють ними користуватися!" Не діти крутили? Ти? Все одно. Мені 6 сказала, сам би включив. А то ще раз лампочка перегорить.

Великий німецький філософ Іммануїл Кант був настільки точним, що в одні й ті ж хвилини відпочивав і прокидався. По його ранковій прогулянці о 7-ій годині ранку перевіряли годинник на міській ратуші. А ти о котрій годині подала мені склянку молока? О 17 годині і 37 хвилин, а слід? Будь ласка: "Пам'ятай! Підвечірок рівно о 17 год. 30 хв.".

А Ганні Семенівні так і скажи: "Не вмієш користуватись утюгом – не бери". Прийшла, бачила ж: "Закінчив прасувати – вимкни штепсель". А вона – вимкнула? Чорта з два. Так і залишила, а спіраль перегоріла в двох місцях.

Потім з газом. Це вже для тебе спеціально написав: "Не копайся сама в газових плитках – звертайся в бюро газремонту!" А ти хіба звертаєш на гасла увагу? І це в наш час. Коли гасла – це все. Говорив і ще раз скажу, що б не робила, завжди читай лозунги. Без них ні на крок: "Перевір, понюхай, чим це пахне". А ти в кухню заходиш і не нюхаєш. Тепер скажи – для чого тобі електрочайник? Треба? Добре. Але раз вже є, то виконуй усе, як написано: "Чайник без потреби не підігрівати". Та ні, кипить, буває, цілий день. Скільки не вчи тебе, читай гасла, а до тебе як до стінки. А ці на будинкові повішу – для сусідів – самі ж не догадаються:

"Громадяни! Додержуйтесь у житловому будинку елементарних правил пожежної безпеки. Не користуйтесь несправними печами. Цим ви попередите виникнення пожежі".

У нас печей, кажеш, нема? Є газові плитки, Хай насторожує людей і примушує

задумуватись, бо "Справа охорони соціалістичної власності і особистого майна громадян від пожеж – священний обов'язок усіх трудящих нашої Вітчизни".

"Очищайте димарі від сажі". Єрунда, димарів немає? У нас такі сусіди, що проведуть. На всякий випадок не завадить і це гасло – залізнична ж колія поруч: "Машиніст! Закрий піддувало!" Як це для чого? Сам знаю, що електрички ходять. А що коли комусь захочеться паротяга пустить?..

Подай-но мені ще ось той. Ні, он той, що в куточку. Я його на брамі приб'ю: "Обережно! У дворі злий чорт". Як який чорт? Кімнатний. Аїди Борисівни. На її пуделя всі "чорт" кажуть. Шарик? Це для неї Шарик, а для нас чорт. "Державні інтереси завжди вище власних". Хай усі знають, бо я не егоїст – я ідеал, і мене за це поважають.